Nr. 131072026/31.07.2026

Către,

SENATUL ROMÂNIEI

COMISIA PENTRU MEDIU

Doamnului Președinte Glad-Aurel VARGA,

CC,

COMISIA PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ALIMENTARĂ ŞI DEZVOLTARE RURALĂ

Domnului Președinte Sebastian CERNIC,

MINISTERUL MEDIULUI APELOR si PADURILOR

Doamnei Ministru Diana-Anda BUZOIANU,

MINISTERULUI AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

Domnului Vice prim-Ministru, Ministru interimar Barna TÁNCZOS,

Membrii Comisiei,

Ref: Observații și propuneri privind L455/2026 – Propunere legislativă pentru aprobarea Strategiei naționale și a Planului de acțiune pentru conservarea biodiversității 2026-2030

Stimate Domnule Presedinte,

În numele fermierilor și a cooperativelor din România, reprezentați prin organizațiile membre ale Alianței pentru Agricultură și Cooperare – Federația Națională **PRO AGRO**, Liga Asociațiilor Producătorilor Agricoli din România – **LAPAR**, Uniunea Națională de Ramură a Cooperativelor din Sectorul Vegetal – **UNCSV** și Asociația Forța Fermierilor – **AFF**, dorim să vă transmitem următoarele:

Înainte de orice alte observații, dorim să subliniem faptul că agricultura nu a beneficiat de finanțare prin Planul Național de Redresare și Reziliență. Cu toate acestea, fermierilor le revin obligații și condiționalități rezultate din reforme și obiective asumate în alte domenii de politică publică, inclusiv în domeniul protecției mediului. Considerăm că impunerea unor noi obligații fără identificarea unor surse de finanțare dedicate și predictibile creează o presiune suplimentară asupra sectorului agricol, într-un context economic deja dificil care va conduce la reducerea activității și competitivității activității economice agricole care va avea impact social mare.

În altă ordine de idei, dorim să vă aducem la cunoștință că în urma studierii Strategiei naționale și a Planului de acțiune pentru conservarea biodiversității 2026-2030 am constatat existența unui set clar de constrângeri pentru fermieri, unele deja cunoscute din PAC–ul actual, altele noi.

Prima categorie ține de condiționalitatea GAEC, pe care strategia o consolidează ca instrument central pentru obiectivul 8.1.4. Fermierii vor fi obligați să aplice rotații ale culturilor, să mențină o acoperire minimă a solului în perioadele critice de secetă severă când nu vor răsări și să lase o parte din teren neutilizată pentru conservarea biodiversității. Pentru o agricultură formată în proporție de 90% din exploatații sub 5 hectare, cerința de a scoate teren din producție are un impact proporțional mai mare decât pentru fermele mari.

A doua constrângere privește siturile Natura 2000. În strategie se recunoaște că au fost analizate 257 de planuri de management pentru a identifica măsurile restrictive aplicate fermierilor din aceste zone și au fost elaborate 27 de măsuri standardizate pentru calculul plăților compensatorii. Problema este că mecanismul de plată pentru aceste restricții nu este încă introdus, textul spune explicit că activitatea trebuie continuată "până în momentul în care este introdusă o măsură privind plățile Natura 2000". Practic, restricțiile există sau se pot extinde, iar compensarea rămâne un proiect, nu un drept garantat. Trebuie ca înainte să se impună restricții să se dimensioneze corect pachetul de compensații și nu din bugetul și așa diminuat al noului PAC. Riscul crește pentru că strategia urmărește extinderea rețelei de arii protejate spre ținta de 30% din suprafața țării cu 10% protecție strictă, ceea ce înseamnă că mai multe terenuri agricole vor intra sub acest regim în perioada 2026-2030. Acest lucru nu este tolerabil, 20% cât este în prezent fiind suficient. Fermierii protejează mediul prin toate mijloacele, nu e normal să se crească presiunea și mai mult, fără un pachet financiar pe măsura restricțiilor.

A treia constrângere vine din Regulamentul UE 2024/1991 privind restaurarea naturii. Strategia prevede elaborarea unui Plan Național de Restaurare care va viza inclusiv agroecosistemele, cu ținte etapizate până în 2030, 2040 și 2050. Nu sunt încă stabilite măsurile concrete pentru terenurile agricole, dar experiența altor state membre arată că astfel de planuri includ adesea reumezirea zonelor umede drenate sau limitarea drenajului pe soluri organice, ceea ce ar afecta direct terenurile arabile din zonele respective.

A patra privește țintele cantitative asumate prin Cadrul Global Kunming-Montreal, pe care strategia le preia ca indicatori naționali: reducerea cu 50% a riscurilor din pesticide și reducerea cu 50% a pierderilor de nutrienți. Este menționat aici și un act normativ nou, în sarcina MADR și MMAP, privind standarde tehnice pentru practicile agricole, menit să limiteze utilizarea substanțelor chimice. Conținutul exact al acestor standarde nu este stabilit în strategie, ceea ce lasă fermierii într-o zonă de incertitudine până la adoptarea actului.

A cincea constrângere este legată de agricultura ecologică. Ținta europeană pentru 2030 este de 25% din suprafața agricolă cultivată ecologic, față de o suprafață actuală de aproximativ 780.000 hectare, adică sub 7% din suprafața agricolă utilizată a României. Diferența este mare, iar strategia nu detaliază niciun mecanism suplimentar de sprijin financiar dincolo de ce există deja prin PNS, ceea ce înseamnă că presiunea de conversie ar putea fi mai retorică decât susținută concret.

Ultima constrângere, dar poate cea mai importanta având în vedere noul Cadru Financiar Multianual (CFM), este cea financiară. Strategia precizează explicit că nu creează obligații bugetare directe și imediate, iar finanțarea efectivă a măsurilor depinde de acte normative viitoare și de instrumentele PAC existente, fără nicio garanție suplimentară. Dacă negocierile privind CFM 2028-2034 reduc fondurile pentru PAC, așa cum deja este previzibil, riscul este ca restricțiile de mediu impuse fermierilor prin strategie să rămână în vigoare fără ca plățile compensatorii sau schemele ecologice care le însoțesc să fie finanțate corespunzător.

În concluzie, cu riscul de a ne repeta, subliniem faptul că nu se pot impune noi constrângeri și noi condiții, fără un pachet financiar adecvat. Toate aceste chestiuni trebuie discutate cu fermierii si cu mediul asociativ si trebuie puse într-un cadru echilibrat, pentru ca agricultura românească să nu aibă de suferit.

În forma actuală a Strategiei riscul pentru fermieri, este dublu. Pe termen scurt, restricțiile de tip Natura 2000 și GAEC se aplică pe baza cadrului actual, în timp ce compensarea specifică rămâne neoperațională. Pe termen mediu, întreaga arhitectură de finanțare pentru fermieri depinde în continuare de bugetul PAC, iar dacă negocierile CFM 2028-2034 reduc alocarea pentru PAC, așa cum se prefigurează, nu există niciun mecanism alternativ prevăzut în această strategie care să acopere diferența pentru fermierii afectați de restricțiile de mediu.

Aspectele prezentate mai sus sunt foarte importante pentru fermierii și cooperativele agricole din România.

Având în vedere cele prezentate, apreciem că Strategia națională și Planul de acțiune pentru conservarea biodiversității 2026-2030 nu răspund, în forma actuală, preocupărilor legitime ale sectorului agricol și nu oferă garanții suficiente privind compensarea impactului restricțiilor propuse.

În consecință, Stimate Domnule Președinte Glad-Aurel VARGA, solicităm Comisiei pe care o repezentați adoptarea unui raport de respingere a inițiativei legislative în forma actuală și reluarea procesului de analiză și consultare, astfel încât, înainte de adoptarea Strategiei, să fie realizat un studiu de impact dedicat sectorului agricol, elaborat cu participarea organizațiilor reprezentative ale fermierilor și cooperativelor agricole, să fie identificate și asumate surse de finanțare clare, suficiente și predictibile, din afara anvelopei financiare a Politicii Agricole Comune, pentru compensarea integrală a restricțiilor suplimentare generate de aceste documente, să fie menținută ponderea actuală, de aproximativ 20%, a suprafeței naționale încadrate în rețeaua de arii naturale protejate și să se renunțe la extinderea acesteia asupra terenurilor agricole până la demonstrarea, printr-un studiu de impact, că este fezabilă o asemenea măsură nu afectează securitatea alimentară, competitivitatea fermelor și veniturile producătorilor agricoli și că există mecanisme financiare suficiente pentru compensarea integrală a restricțiilor impuse.

Ne exprimăm, totodată, disponibilitate de a participa la îmbunătățirea documentului și de a susține adoptarea acestuia, după analizarea amendamentelor nou introduse, în măsura în care observațiile formulate de organizațiile noastre vor fi preluate, iar forma revizuită va răspunde

în mod echilibrat atât obiectivelor de protecție a biodiversității, cât și intereselor legitime ale agriculturii românești.

Vă mulțumim pentru disponibilitatea de a analiza aceste propuneri și pentru colaborare!

Cu considerație,
În numele tuturor membrilor și organizațiilor membre ale celor 4 organizații.

Organizație	Președinte	Semnătură și ștampilă
PRO AGRO	Ionel ARION	
LAPAR	Matei TITIANU	
UNCSV	Mircea BĂLUȚĂ	
AFF	Vlad MACOVEI	